

Kaaimantaks

Opvolging 2025 van de aanbevelingen

Verslag van het Rekenhof aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers
Brussel, december 2025

Rekenhof

Kaaimantaks

Opvolging 2025 van de aanbevelingen

Verslag goedgekeurd in de algemene vergadering van het Rekenhof van 10 december 2025

1	Context	5
2	Initiële audit van 2023	5
3	Opvolgingsmethode	6
4	Uitvoering van de aanbevelingen	6
4.1	Aanbevelingen voor de wetgever	6
4.2	Aanbevelingen voor de wetgever en de administratie	8
4.3	Verholpen knelpunten	11
4.4	Aanbevelingen voor de administratie	15
5	Conclusies	17
Bijlage		
	Wijzigingen aan het WIB 1992 door de programmawet van 22 december 2023	19

Kaaimantaks: opvolging 2025 van de aanbevelingen

In zijn verslag van april 2023 aan het federale parlement onderzocht het Rekenhof de aangescherpte kaaimantaks 2.0. De initiële audit stelde belangrijke problemen vast, zowel bij de toepassing van de complexe wetgeving als bij de uitvoering van de fiscale controles. Het Rekenhof maakt in dit verslag een stand van zaken op, om na te gaan wat er met zijn aanbevelingen is gebeurd. Het is van oordeel dat de nieuwe wetwijzigingen (de kaaimantaks 2.1) de gemelde problemen bij de toepassing van de wetgeving voor een groot deel hebben weggewerkt. In totaal zijn zes aanbevelingen uitgevoerd, vier zijn in uitvoering en aan vier is geen (volledig) gevolg gegeven.

1 Context

Om belastingontduiking en -ontwijking via juridische, veelal buitenlandse constructies te bestrijden, voerde België in 2015 de kaaimantaks in. Dat is een zogeheten doorkijkbelasting, waarbij de inkomsten uit een juridische constructie belast worden bij de oprichters of begunstigden, alsof ze die zelf rechtstreeks hadden verkregen ('fiscale transparantie'). Om misbruiken en achterpoortjes weg te werken, werd de regeling in 2017 aangescherpt, zodat vaak sprake is van een kaaimantaks 1.0 (vóór 2017) en een kaaimantaks 2.0 (na 2017).

De programmawet van 22 december 2023 (Belgisch Staatsblad 29 december 2023) heeft naar aanleiding van het verslag van het Rekenhof de doorkijkbelasting nog aanzienlijk gewijzigd. Vanaf 1 januari 2024 (aanslagjaar 2025) legt de herwerkte kaaimantaks 2.1 nieuwe regels op voor de inkomsten en uitkeringen van juridische constructies. Vanaf het aanslagjaar 2024 moet ook een specifieke bijlage bij de aangifte van de personenbelasting (PB) of de aangifte van de rechtspersonenbelasting (RPB) worden gevoegd.

Op 18 september 2025 verscheen echter een arrest van het Grondwettelijk Hof, dat vier onderdelen van de kaaimantaks 2.1 geheel of gedeeltelijk vernietigde.

2 Initiële audit van 2023

In de audit van april 2023 onderzocht het Rekenhof in hoeverre de kaaimantaks 2.0 zijn doelstellingen bereikte. De volgende onderzoeksvragen stonden daarbij centraal:

1. Kan de fiscus de naleving van de kaaimantaks afdoende en efficiënt controleren?
2. Worden de resultaten van de kaaimantaks afdoende gemonitord en geëvalueerd?

Ondanks de aangescherpte kaaimantaks 2.0 bleken er nog steeds belangrijke problemen te bestaan, zowel bij de toepassing van de complexe wetgeving als bij de uitvoering van de fiscale controles. Zo had de fiscus het moeilijk om de oprichters en begunstigden van buitenlandse juridische constructies te identificeren, omdat informatie ontbrak en stromannen of tussengeschoven vennootschappen werden gebruikt. Ook bij de controles waren er een aantal problemen, waaronder gebrekkige gegevens en zware procedures. Voorts werd vastgesteld dat de opbrengst van de kaaimantaks niet precies kon worden bepaald, maar dat ze wellicht beduidend lager was dan oorspronkelijk begroot. In de audit werd dan ook aanbevolen de wetgeving op bepaalde punten aan te passen, de toegang tot gegevens te verbeteren, alle kennis over het onderwerp te centraliseren, de controles nauwgezetter op te volgen en ook de kaaimantaks in zijn geheel te evalueren.

3 Opvolgingsmethode

Het Rekenhof ging na in welke mate de FOD Financiën en de wetgever de aanbevelingen uit de initiële audit hebben uitgevoerd en waarom aan bepaalde aanbevelingen geen gevolg werd gegeven. Het baseerde zich voor zijn oordeel op de antwoorden van de administratie. Vervolgens werden de programmawet van 22 december 2023 en het arrest van het Grondwettelijk Hof van 18 september 2025 onder de loep genomen om te beoordelen of de wetgevende aanbevelingen werden opgevolgd en de gesignaleerde problemen werden weggewerkt. Het Rekenhof heeft bij deze opvolging geen extra auditwerkzaamheden meer verricht (zoals interviews, tests en grondige analyse van documenten).

Het Rekenhof kende een code toe aan elke aanbeveling, naargelang van de mate waarin ze werd uitgevoerd:

	Volledig uitgevoerd
	In uitvoering
	Niet uitgevoerd

Een ontwerpverslag werd voor commentaar voorgelegd aan de minister van Financiën en de fiscale administratie. Hun antwoorden werden verwerkt in dit verslag.

4 Uitvoering van de aanbevelingen

4.1 Aanbevelingen voor de wetgever

Aanbeveling 1 Overweeg een wettelijk weerlegbaar vermoeden te creëren dat de Belgische belastingplichtige die wordt vermeld in het UBO-register, wordt beschouwd als oprichter van een juridische constructie.	Wetgever	
--	----------	---

Het Rekenhof had vastgesteld dat de administratie moeilijkheden ondervond om de Belgische belastingplichtigen te kwalificeren als oprichter, door een gebrek aan informatie over buitenlandse constructies. Om dat gebrek aan weerlegbaar bewijs te verhelpen, heeft de wetgever artikel 2, § 1, 14°, WIB 1992 aangepast (zie [bijlage](#)). Voortaan wordt een natuurlijk persoon verondersteld de oprichter van een juridische constructie te zijn wanneer hij in een centraal register van uiteindelijke begunstigden wordt vermeld als een uiteindelijke begunstigde van de juridische constructie. Dat kan zowel in het Belgische UBO-register als in een soortgelijk buitenlands register zijn. Het nieuwe vermoeden geldt behoudens tegenbewijs (het is dus weerlegbaar) en houdt rekening met alle relevante feiten en omstandigheden.

Aanbeveling 2

Bepaal een minimaal aandeelhouderschap dat een niet-verbonden persoon moet respecteren opdat een private collectieve beleggingsinstelling niet onderworpen is aan de kaaimantaks.

Wetgever

Om het ontwijken van het *fonds dédié*-aandeelhouderschap¹ tegen te gaan, worden private collectieve beleggingsinstellingen voortaan beschouwd als juridische constructies wanneer hun rechten voor meer dan 50 % door één persoon of meerdere met elkaar verbonden personen worden aangehouden (aanpassing van artikel 2, § 1, 13°/1, tweede lid, WIB 1992, zie [bijlage](#)). Door die aanpassing zullen instellingen voor collectieve beleggingen (ICB's) waarvan meer dan de helft van de aandelen in handen is van één persoon of van leden van dezelfde familie, onderworpen worden aan de kaaimantaks.

In de praktijk zullen veel Belgische families die belegd hebben in *fonds dédiés*-ICB's of zogenaamde compartimenten-*dédiés* van ICB's de gevolgen van deze wetsaanpassing ondervinden. Volgens een gerenommeerde fiscalist hebben veel Belgische beleggers al het initiatief genomen om de terugkoop van hun aandelen in de ICB aan te vragen of de ICB zelfs in vereffening te stellen².

Het Grondwettelijk Hof vond het relevant om een maximaal deelnemingspercentage vast te stellen, dat geldt om te bepalen of een ICB al dan niet onderworpen is aan de kaaimantaks. Tegelijk vond het de 50 %-regel te strikt, zeker omdat de belastingplichtigen geen mogelijkheid krijgen om te bewijzen dat het fonds niet louter om fiscale redenen werd opgezet. Niet elke ICB met een concentratie van participaties – waarbij de rechten voor meer dan 50 % door dezelfde persoon of met elkaar verbonden personen worden aangehouden – berust immers op een fiscaal motief en is bijgevolg automatisch een juridische constructie. Het Grondwettelijk Hof vernietigde daarom ten dele artikel 2, § 1, 13°/1, tweede lid, van het WIB 1992 (zie [bijlage](#)).

Aanbeveling 3

Onderzoek of de bewijslast over de compartimentering van de instellingen voor collectieve beleggingen (ICB's) bij de persoon kan worden gelegd die de inkomsten geniet. Keer de bewijslast om zodat de Belgische belastingplichtige zelf moet aantonen dat hij geen aandeelhouder is van een *fonds dédié*.

Wetgever

Deze aanbeveling werd door de wetgever niet letterlijk gevolgd, maar de aanpassing van artikel 13°/1, WIB 1992 (zie [bijlage](#)) introduceert een wettelijk weerlegbaar vermoeden voor het *fonds dédié*-aandeelhouderschap in twee gevallen. Een ICB wordt wettelijk vermoed een juridische constructie te zijn wanneer:

- de vermogensbeheerder van het compartiment specifieke instructies ontvangt van de personen die de rechten van dit compartiment aanhouden om bepaalde financiële instrumenten te kopen of te verkopen;
- eenvoudigweg geen onafhankelijke vermogensbeheerder wordt aangesteld.

De Belgische belastingplichtige kan nog wel het tegenbewijs leveren dat 50 % of meer van de rechten aangehouden worden door niet-verbonden personen zodat de inkomsten uit de beleggingen niet onderworpen zijn aan de kaaimantaks.

¹ Het *fonds dédié*-aandeelhouderschap doelt op beleggingsinstellingen waarvan de rechten door één persoon of meerdere met elkaar verbonden personen worden aangehouden, in voorkomend geval per afzonderlijk compartiment beschouwd.

² Denis-Emmanuel Philippe, "Hervorming kaaimantaks: exitheffing bij verhuis oprichter naar buitenland", *Fiscooloog*, nr. 1817, 20 december 2023.

Aanbeveling 12 Formuleer SMART-doelstellingen, zodat de kaaimantaks geëvalueerd kan worden.	Wetgever en regering	
Aanbeveling 13 Bepaal een betrouwbare wijze waarop de opbrengst van de kaaimantaks kan worden gemeten.	FOD Financiën en federale regering	

Vanaf het aanslagjaar 2024 moeten oprichters van een juridische constructie, en al wie dividenden of andere voordelen vanwege een juridische constructie ontvangen heeft, bij de aangifte in de personenbelasting en de rechtspersonenbelasting een nieuwe bijlage voegen, de ‘bijlage 276 CJC’³. Voordien moest de oprichter in de aangifte enkel het bestaan van de juridische constructie en een aantal gegevens meedelen (zoals de naam en het adres van de juridische constructie).

Conform het nieuwe artikel 307, § 1/4, WIB 1992 (zie **bijlage**) moet de belastingplichtige (de oprichter of verkrijger van een dividend of enig ander voordeel), naast de identificatiegegevens van zijn juridische constructies en de beheerder van de juridische constructies, een overzicht geven van het vermogen van de juridische constructie, de verkregen inkomsten en het vermogen dat de oprichter heeft ingebracht.

Om elke juridische constructie beter te kunnen opvolgen, moet die bijlage per juridische constructie worden ingevuld. De nieuwe bijlage maakt het mogelijk de administratieve opvolging te vergemakkelijken en de budgettaire opbrengst⁴ van de kaaimantaks te berekenen. In de circulaire 2024/C/83 van 13 december 2024 betreffende de wijzigingen aangebracht op het vlak van procedure inkomstenbelastingen door de programmawet van 22 december 2023, bespreekt de fiscus onder meer de bijlage 276 CJC⁵.

Het Rekenhof is van oordeel dat de nieuwe bijlage het mogelijk zal maken om de opbrengsten van de kaaimantaks preciezer te meten, waardoor het zijn aanbeveling 13 als ‘uitgevoerd’ beoordeelt. Aangezien geen SMART-doelstellingen werden geformuleerd, beschouwt het zijn aanbeveling 12 als ‘niet uitgevoerd’.

4.2 Aanbevelingen voor de wetgever en de administratie

Aanbeveling 4 Laat de AABBI systematisch gegevens uitwisselen met VLABEL en met de AAPD over juridische constructies waarbij de oprichter is overleden. Overleg met de regio's of de kaaimantaks kan doorwerken in de successiebelasting/erfbelasting.	Wetgever en administratie	
--	---------------------------	---

Wanneer de oprichter van de juridische constructie overlijdt, kan de kaaimantaks alleen de inkomsten van de juridische constructies belasten bij de erfgenamen die met toepassing van artikel 2, § 1, 14°, derde streepje, WIB 1992 de hoedanigheid van oprichter-erfgenaam verkrijgen. De kaaimantaks kan echter niet het vererfde kapitaal (dit is het vermogen dat de oprichter in de

³ FOD Financiën, *Juridische constructies. Bijlage bij de aangifte in de personenbelasting of de rechtspersonenbelasting 276 CJC – 2024*, www.financien.belgium.be.

⁴ De berekening van de budgettaire opbrengst werd gevraagd aan de Algemene Administratie voor Beleidsexpertise en -ondersteuning (AABEO), maar het Rekenhof heeft geen antwoord ontvangen.

⁵ Circulaire 2024/C/83 van de FOD Financiën van 13 december 2024 betreffende de wijzigingen aangebracht op het vlak van procedure inkomstenbelastingen door de programmawet van 22 december 2023, www.minfin.fgov.be.

juridische constructie heeft ingebracht) bij de erfgenamen belasten, aangezien de kaaimantaks niet doorwerkt in de successierechten. Essentieel is bijgevolg dat de diensten van de successierechten de Belgische oprichter(s)-erfgenaam van juridische constructies kennen om vervolgens het onderliggende (vererfde) kapitaal te kunnen belasten in de successierechten. Het is aan te bevelen dat de administraties die bevoegd zijn voor de successierechten, met name de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) en de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie (AAPD), systematisch gegevens uitwisselen over juridische constructies waarbij de oprichter is overleden.

De Algemene Administratie voor Beleidsexpertise en -ondersteuning (AABEO) wil samen met de Algemene Administratie van de Bijzondere Belastinginspectie (AABBI) nagaan op welke wijze die systematische uitwisseling van gegevens wettelijk en praktisch mogelijk is. Er zijn daartoe nog geen wetgevende initiatieven genomen. Toch heeft de AABBI in het najaar van 2025 een overleg ingepland met de AAPD en VLABEL, om te onderzoeken hoe die gegevens op een meer systematische manier kunnen worden uitgewisseld.

De belangrijkste gegevens voor de buitenlandse private juridische constructies zijn de CRS-gegevens, de *Common Reporting Standard* van de OESO, een wereldwijde standaard voor de automatische uitwisseling van inlichtingen over financiële rekeningen in fiscale zaken. Het protocol om de CRS-gegevens met VLABEL uit te wisselen wordt onderzocht door de dienst privacy van de Algemene Administratie van de Fiscaliteit (AAFisc). Omdat VLABEL momenteel niet de vereiste beveiligingsgaranties kan bieden, is een uitwisseling conform de internationale afspraken van die internationale CRS-gegevens niet toegelaten. Het geplande overleg tussen de AABBI, de AAPD en VLABEL is ook bedoeld om die problematiek te bespreken en er oplossingen voor aan te reiken.

Aanbeveling 6

Verfijn de risicoanalyse door de gegevens van het UBO-register in bulk te raadplegen, grensoverschrijdende constructies in het kader van DAC6 te analyseren en de vrije tekstvelden in code 1077-87 van de PB-aangifte aan te passen.

Wetgever en
administratie

Om de risicoanalyse te verfijnen, zou de fiscus de Belgische begunstigden die vermeld worden in de UBO-registers in bulk moeten consulteren. Het tweede actieplan ter uitvoering van een gecoördineerd antifraudebeleid vermeldde dat hierover een advies aan de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) zou worden gevraagd⁶. De GBA heeft echter geoordeeld dat de aanvraag voor datamining op bulkniveau niet voldoet aan de noodzakelijkheids- en proportionaliteitsvereisten⁷. De raadpleging van het UBO-register in bulk voor datamining is bijgevolg nog niet mogelijk.

De inlichtingen over de grensoverschrijdende constructies in het kader van DAC6⁸ worden beperkt geanalyseerd door een expertgroep. Daarnaast zijn drie DAC6-meldingen geselecteerd voor verder onderzoek. De vrije tekstvelden in code 1077-87 van de PB-aangifte zijn overgenomen in de

⁶ College ter bestrijding van sociale en fiscale fraude, *Nota aan het ministerieel comité voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude*, 1 april 2022, zie punt "F16: toegang tot UBO register", p. 14.

⁷ Gegevensbeschermingsautoriteit, Advies nr. 203/2022 m.b.t. een voorontwerp van wet houdende diverse fiscale en financiële bepalingen - artikel 76, 9 september 2022, www.gegevensbeschermingsautoriteit.be.

⁸ De DAC6-richtlijn (voluit de *Directive on Administrative Cooperation N°6*) is van toepassing sinds 28 februari 2021. Ze legt een meldingsplicht op aan tussenpersonen (boekhouders, adviseurs, advocaten enz.) met betrekking tot grensoverschrijdende fiscale constructies.

nieuwe bijlage 276 CJC (zie [aanbeveling 13](#)). Bijgevolg verloopt de kruising van die gegevens⁹ met andere bestanden niet optimaler dan voorheen. Momenteel worden de meldingen van juridische constructies van 2023 in kaart gebracht en vervolgens geanalyseerd. Die analyse heeft geleid tot twee vooronderzoeken in het werkplan 2025 van de AABBI.

Globaal beoordeelt het Rekenhof de aanbeveling als ‘niet uitgevoerd’.

Aanbeveling 7

Ga na hoe de fiscus toegang kan krijgen tot de brongegevens van de *leaks*.

Wetgever en
administratie

De talrijke *leaks* kunnen vooral nuttig zijn om de niet-aangevers van juridische constructies op te sporen. De gebrekkige datakwaliteit bleek echter een van de voornaamste pijnpunten bij de risicoanalyse. Zo zijn de identificatiegegevens vaak onvolledig of moeilijk bruikbaar (er zijn bijvoorbeeld veel homoniemen) waardoor tijdrovende manuele identificaties nodig zijn.

De dataminers krijgen bovendien moeilijk toegang tot de achterliggende data en kunnen dus moeilijk de link leggen tussen de vernoemde personen en hun juridische constructies. De *Offshore Leaks*-databank van het internationale netwerk van onderzoeksjournalisten¹⁰ maakt enkel bepaalde informatie openbaar toegankelijk. Zo verschijnt niet elke oprichter in die openbare database, omdat de informatie over eigendom vaak verborgen zit in e-mails, volmachtbrieven en interne notities. Bijgevolg kan de informatie niet eenvoudig op een systematische manier worden geëxtraheerd. Tijdens de hoorzitting van de AABBI in het Federaal Parlement op 19 september 2023 maakte de administrateur-generaal Jean-Francois Vandermeulen ook melding van het feit dat de *leaks* wel de naam vermelden van de oprichter, maar niet altijd de bedragen. Het Rekenhof had aanbevolen om na te gaan hoe de fiscus toegang kan krijgen tot de volledige ICIJ-databank van de *leaks*. Hieromtrent werd noch door de fiscus noch door de wetgever enig initiatief genomen.

In een artikel in *De Tijd*¹¹ meldt de woordvoerder van FOD Financiën het volgende:

“Ondanks herhaaldelijk aandringen is de informatie die wordt gedeeld met belastingdiensten zeer beperkt en dat wordt sterk betreurd. Het lezen van namen van personen, offshorevennootschappen en omschrijvingen van constructies kan een startpunt vormen van een onderzoek, maar dan is de belastingadministratie vervolgens volledig afhankelijk van de medewerkingsbereidheid van de betrokken belastingplichtige. Ook voor het starten van een gerechtelijk onderzoek is die informatie alleen onvoldoende. Er waren uit de Panama Papers maar een kleine 200 namen van Belgen terug te vinden in de publieke ICIJ-databank, en daarvan is nog een deel niet te identificeren. Een volledige lijst en bijkomende info die zonder al te veel extra werk verzameld kan worden, zoals adressen, telefoonnummers en rekeningnummers, zou nuttig zijn, terwijl nu het merendeel van de betrokkenen de dans ontspringt en ervoor wordt gezorgd dat het door de journalisten aangekaarte ‘probleem’ niet kan worden aangepakt. De belastingdienst wil geen toegang tot de bronnen van de journalisten, maar in de strijd tegen de fiscale fraude zou gezocht moeten worden naar een modus operandi die een ruimere informatiedeling mogelijk maakt.”

⁹ Het betreft gegevens over namen en rechtsvormen van de juridische constructie en de landen waarin de juridische constructies zijn gevestigd.

¹⁰ International Consortium of Investigative Journalists (ICIJ), *Offshore Leaks Database*, offshoreleaks.icij.org.

¹¹ Lars Bové, “Al 141 miljoen euro aan belastingclaims na Panama Papers”, *De Tijd*, 3 april 2025, www.tijd.be.

Momenteel is wel een proefproject van start gegaan, waarbij de *leaks*-data in DIOS¹² worden opgenomen wanneer er een link is met de Belgische oprichters van de juridische constructie. Door gebruik te maken van DIOS hebben de controleurs meteen en conform de privacywetgeving toegang tot alle relevante gegevens zonder verschillende databanken te moeten raadplegen.

Aanbeveling 11

Versoepel de procedure voor buitenlandse bankonderzoeken over juridische constructies.

Wetgever en
administratie

Als de belastingplichtige niet meewerkt, is het voor de fiscus bijzonder moeilijk een bankonderzoek in te stellen voor dossiers waarin buitenlandse juridische constructies betrokken zijn. Zeker voor buitenlandse bankonderzoeken zou dan ook overwogen kunnen worden die logge procedure te vereenvoudigen, bijvoorbeeld door geen specifieke aanwijzingen van fraude meer te eisen.

De fiscus kan de aanwijzingen van fraude meestal pas ontdekken na een grondig onderzoek van de buitenlandse bankrekeningen van de juridische constructie. Daarnaast kan de fiscus het Centraal Aanspreekpunt van rekeningen en financiële contracten (CAP) enkel raadplegen voor kennisname van buitenlandse rekeningen na een of meer aanwijzingen van belastingontduiking (artikel 322, § 5, WIB 1992).

Bovenstaande aanbeveling werd niet uitgevoerd. Het artikel 322, § 2, en het artikel 322, § 5, WIB 1992 zijn onveranderd gebleven.

Wel werd conform artikel 354, § 1, 4° lid, WIB 1992 vanaf het aanslagjaar 2023 de onderzoeks- en aanslagtermijn voor de zogenaamde complexe aangiften uitgebreid tot tien jaar. Tot de complexe aangiften behoren onder meer de aangiften van ondernemingen waarvoor inlichtingen uit het buitenland zijn ontvangen over de meldingsplicht van grensoverschrijdende constructies (DAC6-inlichtingen). De termijn van tien jaar is ook van toepassing bij een vermoeden van fraude. De uitbreiding van de termijn tot tien jaar is nuttig in geval van antwoorden van buitenlandse banken, van buitenlandse administraties en van juridische constructies die meestal veel tijd in beslag nemen. Het Arizona-regeerakkoord wil die uitgebreide onderzoeks- en aanslagtermijn evenwel terugbrengen naar zeven jaar.

4.3 Verholpen knelpunten

Naast bovenvermelde aanbevelingen formuleerde het Rekenhof in zijn verslag nog vier knelpunten, die op wetgevend vlak tot volgende wijzigingen hebben geleid.

4.3.1 Verhuizing van een Belgische belastingplichtige naar het buitenland (punt 3.1 van het **initiële verslag**)

De Belgische kaaimantaks is alleen van toepassing op Belgische rijksinwoners of personen die onderworpen zijn aan de rechtspersonenbelasting. Artikel 5/1, § 2, WIB 1992 legt een liquidatieheffing op als de juridische constructie zich verplaatst, maar die heffing is niet van toepassing als de Belgische oprichter naar het buitenland verhuist. Aangezien de wetgever met de invoering van de

¹² Het *Data Integrated Operational System* (DIOS) is een op maat geconfigureerde toepassing voor de AABBI, de AAFisc en de AAIL. Dankzij DIOS wordt het eenvoudiger om verschillende gegevensbronnen te raadplegen, geavanceerde kruisverwijzingen tussen gegevens uit te voeren, netwerken op te bouwen voor analyse enz.

kaaimantaks 2.0 net beoogde om de fiscaal verjaarde kapitalen in het vizier te nemen, wordt die doelstelling niet bereikt als de Belgische oprichter naar het buitenland verhuist. Om die leemte op te vullen, heeft de wetgever een exitaks vastgelegd.

De nieuw ingevoerde exitheffing zal van toepassing zijn wanneer een natuurlijk persoon die oprichter is van een juridische constructie, zijn woonplaats of zetel van fortuin naar het buitenland verplaatst. Hetzelfde geldt wanneer een rechtspersoon die onderworpen is aan de rechtspersonenbelasting en oprichter is van een juridische constructie, zijn voornaamste inrichting of de zetel van bestuur of beheer overbrengt naar het buitenland. De kaaimantaks 2.1 merkt de verplaatsing aan als een nieuw geval van fictieve verdeling van de (latente) reserves¹³ van de juridische constructie (nieuw artikel 18, eerste lid, 3°/1, tweede en derde streepje, WIB 1992, zie [bijlage](#)).

Zo zal een Belgisch inwoner die aandelen aanhoudt in een juridische constructie, bijvoorbeeld een Luxemburgse SPF¹⁴, voortaan kaaimantaks moeten betalen als hij verhuist. Wanneer de SPF bijvoorbeeld 20 miljoen euro aan reserves bezit, dan zal de verhuizing van de oprichter (bv. naar Monaco) in de nieuwe regeling leiden tot een exitheffing op de reserves van de SPF, die belast zullen worden als dividend tegen een tarief van 30 %. Concreet zal de Belgische oprichter dus 6 miljoen euro aan kaaimantaks moeten betalen, in de vorm van roerende voorheffing.

Die exitheffing van 6 miljoen euro in bovenstaand voorbeeld kan gespreid betaald worden wanneer de juridische constructie gevestigd is in de Europese Economische Ruimte (nieuw artikel 413/1, § 1, eerste lid, 7°, WIB 1992, zie [bijlage](#)).

Daarnaast is voor de overdrachten van activa van een juridische constructie de beperking naar staten zonder informatie-uitwisseling geschrapt. Voortaan wordt bij elke overdracht naar een andere staat dan België de niet-uitgekeerde winst beschouwd als een belastbaar dividend en onderworpen aan de exitheffing (nieuw artikel 18, eerste lid, 3°/1, eerste streepje, WIB 1992, zie [bijlage](#)). Dezelfde exitheffing geldt voor de economische rechten, de aandelen of de activa van juridische constructies die worden ingebracht in een andere juridische constructie die gevestigd is in een ander land dan België (nieuw artikel 18, eerste lid, 3°/1, eerste streepje, WIB 1992).

Het Grondwettelijk Hof vernietigde gedeeltelijk artikel 18, eerste lid, 3°/1, van het WIB 1992, maar enkel voor de gevallen waarbij de niet-uitgekeerde winst van een juridische constructie werd opgebouwd op een moment dat de oprichter nog geen Belgische belastingplichtige was (zie [bijlage](#)). In dat geval bestaat er geen fiscaal aanknopingspunt met België en kunnen die inkomsten niet onder de Belgische fiscale bevoegdheid vallen. De exitheffing blijft dus wel van toepassing voor de Belgische oprichter (natuurlijke persoon of rechtspersoon) voor de zogeneten ‘Belgische periode’ waarin het vermogen is opgebouwd.

4.3.2 Substance-uitsluiting (punt 3.3 van het [initiële verslag](#))

De kaaimantaks is niet van toepassing op juridische constructies met een daadwerkelijke economische activiteit, de zogenaamde *substance*-uitsluiting. Ondanks de verduidelijking en de beperking van de *substance*-uitsluiting in de wetgeving en het gegeven dat de bewijslast bij de belastingplichtige ligt, blijft de beoordeling van een daadwerkelijke economische activiteit voor

¹³ Dit zijn de niet-uitgekeerde winsten.

¹⁴ *Société de gestion de patrimoine familial*.

de controleur een moeilijke kwestie. Om te voorkomen dat activiteiten die betrekking hebben op het beheer van het privévermogen of familievermogen als economische activiteit zouden worden aangemerkt, heeft de kaaimantaks 2.1 de definitie van het begrip ‘economische activiteit’ beperkt tot “het leveren van goederen of diensten op een bepaalde markt” (aangepast artikel 5/1, § 3, WIB 1992, zie [bijlage](#)).

Het Grondwettelijk Hof draaide die beperking van het begrip ‘economische activiteit’ terug en vernietigde het artikel 5/1, § 3, eerste lid, c), van het WIB 1992 (zie [bijlage](#)). Het feit dat de juridische constructie alleen activa beheert of het feit dat de inkomsten van die constructie alleen voortkomen uit vermogensbeheer, volstaat niet om aan te tonen dat er sprake is van een volstrekt kunstmatige constructie die geen verband houdt met de economische realiteit.

Daarentegen merkte het Grondwettelijk Hof op dat de *substance*-uitsluiting voortvloeit uit het begrip ‘economische activiteit’ zelf. Een activiteit die louter bestaat uit het beheer van een privévermogen, wordt beschouwd als de uitoefening van het eigendomsrecht en is bijgevolg geen economische activiteit. Holdings of (familiale) beleggingsvennootschappen die enkel het beheer van het privévermogen van de oprichter of een van de oprichters van de juridische constructie beogen, kunnen zich dus niet beroepen op de *substance*-uitsluiting.

4.3.3 Tussenplaatsen van een gewone vennootschap in de ketenconstructie (punt 3.5 van het [initiele verslag](#))

De kaaimantaks 2.0 was alleen van toepassing op ketenconstructies waarbij sprake is van een opeenstapeling van juridische constructies. De toepassing van de kaaimantaks werd dus onderbroken wanneer een entiteit die niet beschouwd wordt als een juridische constructie (d.w.z. een gewone vennootschap), werd ingevoegd in de keten.

De kaaimantaks 2.1 houdt de volgende wetswijzigingen in:

- De notie ‘moederconstructie’ wordt vervangen door het begrip ‘tussenconstructie’. De omschrijving ervan is zeer ruim: een “*juridische constructie of enigerlei vennootschap, vereniging, inrichting, instelling of entiteit, [...] die al dan niet rechtspersoonlijkheid bezit naar het recht dat haar beheerst [en] die de aandelen of economische rechten geheel of gedeeltelijk aanhoudt van een dochterconstructie of een andere tussenconstructie*” (nieuw artikel 2, § 1, 13°/3, WIB 1992, zie [bijlage](#)).
- Het begrip ‘dochterconstructie’ wordt voortaan omschreven als “*een juridische constructie [...] waarvan de aandelen of economische rechten geheel of gedeeltelijk worden aangehouden door een tussenconstructie*” (aanpassing artikel 2, § 1, 13°/2, WIB 1992, zie [bijlage](#)).
- Het begrip ‘oprichter’ is uitgebreid tot natuurlijke personen die rechtstreeks of onrechtstreeks via een keten van ‘tussenconstructies’ rechten op juridische constructies bezitten (aanpassing van artikel 2, § 1, 14°, vierde streepje, WIB 1992, zie [bijlage](#)). Die rechten hoeven niet noodzakelijk de juridische rechten te zijn; ook de economische rechten van de aandelen zijn bedoeld.

Onderstaand voorbeeld illustreert dat de tussenkomst van een volledig belaste Belgische (of buitenlandse) vennootschap de toepassing van de kaaimantaks niet (meer) verhindert.

Een Belgische rijksinwoner (A) is aandeelhouder van een Belgische vennootschap (B), die op haar beurt een juridische constructie (C) aanhoudt, bv. een laagbelaste Liechtensteinse vennootschap. Volgens de nieuwe regels is A de oprichter, de Belgische vennootschap (B) is een

tussenconstructie, terwijl de Liechtensteinse vennootschap (C) een dochterconstructie is. De nieuwe regels houden in dat de belastbare inkomsten van de dochterconstructie (C) op transparante wijze belastbaar zijn bij de Belgische oprichter A (aangepast artikel 5/1, § 1, tweede lid, WIB 1992). Onder de kaaimantaks 2.0 zou de uitkering door C geen aanleiding hebben gegeven tot de transparante taxatie van de inkomsten in hoofde van de oprichter A.

Om manipulaties te vermijden – die erin bestaan een uitkering uit te stellen tot op het moment dat een entiteit haar kwalificatie als juridische constructie verliest – heeft de kaaimantaks 2.1 de ‘1-in-3-regel’ ingevoerd. Als de uitkerende entiteit een juridische constructie was in een van de drie jaren voorafgaand aan de uitkering, blijft de uitkering belastbaar (aanpassing van artikel 18, eerste lid, 3°, WIB 1992). De ‘1-in-3-regel’ geldt ook voor de vrijstelling van artikel 21, eerste lid, 12°, WIB 1992.

Gelet op de uitgebreide definitie van tussenconstructies is er een nieuwe vrijstelling ingevoerd in artikel 5/1, § 3, WIB 1992, om dubbele belasting te vermijden.

De transparante taxatie zal niet spelen wanneer de inkomsten van de juridische constructie al via de CFC-regelgeving¹⁵ bij een binnenlandse vennootschap belast worden (artikel 5/1, § 3, eerste lid, c), WIB 1992). Daarnaast zullen inkomsten die uitgekeerd worden door een tussenconstructie en die al effectief belast zijn geweest, niet onderworpen worden aan de kaaimantaks (aangepast artikel 21, eerste lid, 12°, WIB 1992).

Het Grondwettelijk Hof stelde dat de vrijstelling van inkomsten uit tussenconstructies omwille van de CFC-regels niet beperkt mag worden tot binnenlandse vennootschappen, maar uitgebreid moet worden tot niet-binnenlandse vennootschappen. Artikel 5/1, § 3, eerste lid, c) van het WIB 1992 wordt daarom gedeeltelijk vernietigd (zie [bijlage](#)).

Stel in het bovenstaande voorbeeld dat de tussenconstructie een Belgische of buitenlandse holding (B) is, dan zullen de inkomsten die de holding heeft verkregen van de Liechtensteinse juridische constructie (C) bij uitkering aan de Belgische oprichter (A) niet belast worden als een roerend inkomen, op voorwaarde dat de Belgische of buitenlandse holding (B) kan aantonen dat die roerende inkomsten al belast zijn geweest conform de CFC-regels.

4.3.4 Fiscaal voordelige kaaimantaks (punt 3.8 van het [initiële verslag](#))

De kaaimantaks 2.1 verscherpt de vrijstelling voor inkomsten die uitgekeerd worden door een juridische constructie wanneer ze afkomstig zijn van inkomsten van de juridische constructie die in België al “*hun belastingregime hebben ondergaan*”, met toepassing van de doorkijkbelasting (artikel 21, eerste lid, 12°, WIB 1992, zie [bijlage](#)). Op die manier wordt vermeden dat de toepassing van de kaaimantaks in sommige gevallen voordeliger is dan de niet-toepassing ervan. Bijgevolg wordt de vrijstelling voortaan geweigerd wanneer de uitgekeerde inkomsten afkomstig zijn van inkomsten die “*buiten het toepassingsgebied van het WIB 1992 vallen of krachtens dit Wetboek of een verdrag worden vrijgesteld*” (vervanging van artikel 21, tweede lid, WIB 1992, zie [bijlage](#)).

¹⁵ De CFC-regeling (*Controlled Foreign Company*) zal de winst van laagbelaste gecontroleerde dochterondernemingen (CFC's) en laagbelaste buitenlandse inrichtingen onder bepaalde voorwaarden belasten bij de Belgische vennootschap (artikel 185/2, WIB 1992).

In toepassing van de nieuwe regels zal de uitkering als dividend van een vrijgestelde meerwaarde op aandelen of van een vastgoedmeerwaarde door de toepassing van een dubbelbelastingverdrag niet langer de vrijstelling kunnen genieten. Als de juridische constructie dergelijke inkomsten uitkeert, zijn ze niet langer vrijgesteld, maar belast de kaaimantaks 2.1 de inkomsten als een dividend bij de oprichter van de juridische constructie.

De kaaimantaks 2.1 legt immers een voorafgaande effectieve belasting op vooraleer de inkomsten bij uitkering door een juridische constructie vrijgesteld kunnen worden, waardoor voorheen vrijgestelde meerwaarden bij uitkering nu belastbaar worden. Wanneer de inkomsten dus niet effectief belast zijn geweest in het jaar van verkrijging door de juridische constructie, zal er ook geen vrijstelling kunnen toegepast worden in het jaar van uitkering.

4.4 Aanbevelingen voor de administratie

Aanbeveling 5

Maak het interne standpunt van de fiscus over de wisselwerking tussen de kaaimantaks en de dubbelbelastingverdragen éénvormig en openbaar, bijvoorbeeld door publicatie in een circulaire.

FOD Financiën

De dienst Internationale Betrekkingen van de AAFisc heeft op 11 december 2024 zijn intern standpunt opgenomen in een circulaire. De circulaire 2024/C/79 “over de zogeheten ‘Kaaimantaks’ waarbij de juridische constructie gelegen is in een Staat waarmee België een overeenkomst tot vermindering van dubbele belasting heeft gesloten” komt tot de conclusie dat de dubbelbelastingverdragen (DBV) de toepassing van de kaaimantaks meestal niet beperken¹⁶.

Eenzijds omdat de potentiële economische dubbele belasting¹⁷ niet in strijd is met de bepalingen van het DBV, aangezien een DBV enkel de juridische dubbele belasting tegengaat. Anderzijds omdat België vaak als woonstaat de heffingsbevoegdheid zal hebben over inkomsten die belast worden in hoofde van de oprichters van de juridische constructies¹⁸.

De verduidelijking van het standpunt van de fiscus belet niet dat rechtszaken worden aangespannen. Een recent vonnis van de rechtbank van eerste aanleg van Leuven¹⁹ stelde de fiscus in het ongelijk en wees op de primauteit van het DBV tussen België en Hongkong dat vooropstelt dat het restartikel slechts toepassing vindt voor zover de inkomsten niet in de artikelen van het verdrag worden behandeld. In dit geval kwalificeren de niet-uitgekeerde inkomsten van de vennootschap in Hongkong (juridische constructie) als ‘ondernemingswinst’ in de zin van artikel 7.1 van het DBV tussen België en Hongkong, zodat het restartikel geen toepassing kon vinden.

¹⁶ Circulaire 2024/C/79 van de FOD Financiën van 11 december 2024 over de zogeheten ‘Kaaimantaks’ waarbij de juridische constructie gelegen is in een Staat waarmee België een overeenkomst tot vermindering van dubbele belasting heeft gesloten, www.minfin.fgov.be.

¹⁷ Niet dezelfde belastingplichtige wordt belast, bv. een lidstaat belast de juridische constructie terwijl België de oprichter belast.

¹⁸ Door toepassing van het restartikel van het DBV (meestal artikelen 21 en 22) voor bijvoorbeeld niet-uitgekeerde dividenden. Voor uitgekeerde dividenden is artikel 10 van het DBV van toepassing, dat de heffingsbevoegdheid ook toewijst aan de woonstaat van de oprichter van de juridische constructie.

¹⁹ Rechtbank van eerste aanleg Leuven, vonnis van 7 februari 2025, rolNr. 21/1625/A.

Aanbeveling 8

Vergelijk de Belgen vermeld in de *leaks* met de Belgen die hun juridische constructies aangeven om niet gemelde juridische constructies te ontdekken.

FOD Financiën

Sinds de invoering van de kaaimantaks zorgden een aantal *leaks* voor veel ophef, zoals de *Panama Papers* en de *Bahama Leaks* in 2016, de *Paradise Papers* in 2017, de *Dubai Papers* in 2018 en de *Pandora Papers* in 2021. Het Rekenhof kwam op basis van een vergelijking van de publicaties van onderzoeksjournalisten van het ICIJ en van het aantal Belgen dat hun juridische constructies aangaven tot de conclusie dat wellicht veel van de juridische constructies die de *leaks* blootlegden, niet waren aangegeven.

De AABBI heeft getracht om de Belgen te identificeren die betrokken waren in de *Pandora Papers*. Eind juni 2022 had ze 139 Belgen en 131 entiteiten geïdentificeerd. Sindsdien heeft de AABBI geen update meer gegeven. Sinds 1 januari 2024 hebben wel 73 Belgische oprichters België verlaten. Van die 73 Belgen maakten 40 melding van een juridische constructie in 2023 en 33 in 2024.

In het kader van de *Actie juridische constructies* heeft de dienst Coördinatie Anti-Fraude (CAF) samengewerkt met de AABBI. De CAF heeft de ICIJ-databank van de *leaks* geanalyseerd om relevante gegevens te vergelijken met de code 1077 van de aangifte in de personenbelasting. Op die manier is een lijst opgesteld van Belgische oprichters die hun juridische constructie(s) niet hebben aangegeven. De controleurs van de AAFisc hebben die lijst vervolgens gebruikt om conform artikel 445, § 2, WIB 1992 een boete op te leggen per jaar en per niet aangegeven juridische constructie.

Sinds september 2025 vergelijkt de AABBI die lijst ook met de gegevens uit de *Cyprus Confidential Leaks*. Daarin werd onthuld hoe Russische oligarchen en prominenten via Cypriotische financiële dienstverleners hun vermogen verplaatsen en verbergen om westerse sancties te vermijden.

Aanbeveling 9

Centraliseer alle informatie en kennis over de kaaimantaks in een circulaire / instructie en/of op een webpagina.

FOD Financiën

De AAFisc heeft een ontwerp-circulaire opgesteld. Voor specifieke casussen zoals de Nederlandse Stichting Administratiekantoor (STAK), de Franse *société civile immobilière* (SCI), de *substance-uitsluiting*, de wisselwerking met de CFC's, de Reynderstaks, de effectentaks enz. pleegt de beleidscel van de minister van Financiën nog overleg met externe actoren. Omdat de circulaire nog niet is gepubliceerd, evalueert het Rekenhof de status van de aanbeveling als 'in uitvoering'.

Aanbeveling 10

Organiseer opnieuw de basis cursus over de kaaimantaks voor controleambtenaren uit 2018.

FOD Financiën

De cel anti-fraude en de cel juridische constructies hebben een cursus opgesteld, zowel in het Nederlands als in het Frans. In de loop van 2025 gaat de cursus van start.

Aanbeveling 14

Evalueer in welke mate de kaaimantaks een effect heeft op de oprichting of de liquidatie van juridische constructies.

FOD Financiën

Noch de AABBI, noch de studiedienst evalueert in welke mate de kaaimantaks een effect heeft op de oprichting of de liquidatie van juridische constructies. Wel heeft de AABBI sinds januari 2025 vragenlijsten verstuurd naar de oprichters van juridische constructies om hen aan te moedigen hun juridische constructies te ontmantelen en het geldelijke vermogen te repatriëren naar België.

De vragenlijst peilt naar het doel van de juridische constructie, de statuten, de mogelijke toepassing van een fiscale regularisatie, het gebruik van de activa van de juridische structuur (met inbegrip van het transactieregister) en de diverse rekeningen van de juridische structuur (inclusief de *cryptowallets*)²⁰. Volgens een gerenommeerd advocaat zullen Belgen die de aandelen van hun vennootschap hebben ondergebracht in een Nederlandse stichting, die aandelen na de kaaimantaks 2.1 wellicht overbrengen naar een Belgische stichting²¹.

Ook heeft de AABBI de Belgen die België in de loop van 2024 verlaten hebben, gekruist met de melders van een juridische constructie (code 1077-87) in de PB-aangifte. Op die manier controleert de AABBI of die Belgische oprichters van juridische constructies de vereiste kaaimantaks in de vorm van een exitheffing aangeven en betalen. De AABBI heeft ondertussen 50 Belgische oprichters kunnen identificeren die de exitheffing verschuldigd zijn.

5 Conclusies

Op basis van zijn opvolging stelt het Rekenhof vast dat werd tegemoetgekomen aan zes van de veertien aanbevelingen uit de initiële audit van april 2023 en dat vier aanbevelingen nog in uitvoering zijn. Vier aanbevelingen werden niet uitgevoerd. Drie van die aanbevelingen vereisen een wetgevend initiatief dat nog niet werd genomen.

Naast de veertien aanbevelingen formuleerde het Rekenhof nog vier andere knelpunten. Die heeft de wetgever allemaal weggewerkt, waardoor de slagkracht van de kaaimantaks 2.1 werd verhoogd.

²⁰ Jean-Paul Bombaerts, "Nouveau coup de pression du fisc concernant la taxe Caiman", *L'Écho*, 29 januari 2025, www.lecho.be.

²¹ Peter Van Maldegem, "Vrees voor Kaaimantaks doet Belgen uit Nederlandse stichtingen stappen", *De Tijd*, 12 december 2023, www.tijd.be.

Wijzigingen aan het WIB 1992 door de programmawet van 22 december 2023

De programmawet van 22 december 2023 zorgde voor aanzienlijke wijzigingen aan het WIB 1992. De nieuwe passages staan hieronder aangeduid **in het vet**.

Het arrest nr. [117/2025](#) van 18 september 2025 van het Grondwettelijk Hof heeft met terugwerkende kracht drie artikels gedeeltelijk aangepast en één artikel vernietigd. De aanpassingen worden hierna per artikel weergegeven **in het paars**.

Artikel 2, § 1, 13°, WIB 1992

13°/1 in afwijking van de bepaling onder 13° en 13°/2 worden niet geacht een juridische constructie of een tussenconstructie te zijn:

- a) *een instelling voor collectieve belegging naar Belgisch recht of naar buitenlands recht die voldoet aan de voorwaarden van Richtlijn 2009/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende bepaalde instellingen voor collectieve belegging in effecten (ICBE's) of een instelling voor belegging in schuldvorderingen bedoeld in deel 3bis van de wet van 3 augustus 2012 betreffende de instellingen voor collectieve belegging die voldoen aan de voorwaarden van Richtlijn 2009/65/CE en de instellingen voor belegging in schuldvorderingen, in voorkomend geval per afzonderlijk compartiment beschouwd;*
- b) *een alternatieve instelling voor collectieve belegging naar Belgisch recht of naar buitenlands recht waarvan de beheerder overeenkomstig de wet van 19 april 2014 betreffende de alternatieve instellingen voor collectieve belegging en hun beheerders, overeenkomstig het interne recht van een lidstaat van de Europese Unie of overeenkomstig het interne recht van een derde land voldoet aan de voorwaarden van Richtlijn 2011/61/EU van het Europees parlement en de Raad van 8 juni 2011 inzake beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen en tot wijziging van de Richtlijnen 2003/41/EG en 2009/65/EG en van de Verordeningen (EG) nr. 1060/2009 en (EU) nr. 1095/2010, in voorkomend geval per afzonderlijk compartiment beschouwd;*
- c) *een entiteit die geen instelling is als bedoeld in a) of b), en die zich uitsluitend toelegt op verrichtingen van:*
 - *het beheer en het beleggen van fondsen, ingezameld om wettelijke en aanvullende pensioenen toe te kennen, of;*
 - *het beheer van werknemersparticipaties in de financiering van hun onderneming of van de groep waartoe die behoort;*
- d) *een vennootschap, waarvan de effecten zijn genoteerd aan een effectenbeurs van een lidstaat van de Europese Unie onder de voorwaarden van de Richtlijn 2001/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 mei 2001 betreffende de toelating van effecten tot de officiële notering aan een effectenbeurs en de informatie die over deze effecten moet worden gepubliceerd, of van een derde Staat waarvan de wetgeving analoge toelatingsvoorwaarden voorziet;*

Het eerste lid is niet van toepassing met betrekking tot de in dit lid, in de bepaling onder a) tot c), beoogde instellingen, entiteiten en vennootschappen waarvan de rechten voor meer dan 50 % door één persoon, of meerdere met elkaar verbonden personen, worden aangehouden, in voorkomend geval per afzonderlijk compartiment beschouwd.

Het Grondwettelijk Hof vernietigt artikel 2, § 1, 13°/1, tweede lid, van het WIB 1992, in zoverre het de betrokken belastingplichtige niet toelaat het bewijs te leveren dat het feit dat een derde voor minder dan 50 % in een ICB participeert, niet op een louter fiscaal motief berust, en dat de betrokken ICB bijgevolg geen juridische constructie of tussenconstructie is.

Bij toepassing van het tweede lid worden personen geacht verbonden te zijn met andere personen indien:

- *één of meerdere natuurlijke of rechtspersonen over een andere rechtspersoon controle uitoefenen als bedoeld in artikel 1:14 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, of;*
- *deze personen bloed- of aanverwanten tot in de vierde graad zijn, of;*
- *deze personen met elkaar gehuwd zijn, wettelijk samenwonen, of hun woonplaats of de zetel van hun fortuin op hetzelfde adres hebben gevestigd;*

Behoudens tegenbewijs wordt de in het tweede lid bedoelde uitzondering vermoed van toepassing te zijn in het geval:

- *de vermogensbeheerder van de in dat lid bedoelde instelling, entiteit of vennootschap, of van een compartiment daarvan, specifieke instructies ontvangt van de personen die de rechten aanhouden van dit compartiment, om bepaalde financiële instrumenten te kopen of te verkopen, of;*
- *er geen onafhankelijke vermogensbeheerder werd aangesteld.*

13°/2 Dochterconstructie

Onder een dochterconstructie wordt een juridische constructie verstaan waarvan de aandelen of economische rechten geheel of gedeeltelijk worden aangehouden door een tussenconstructie;

13°/3 Tussenconstructie

Onder een tussenconstructie wordt een juridische constructie of enigerlei vennootschap, vereniging, inrichting, instelling of entiteit verstaan, die al dan niet rechtspersoonlijkheid bezit naar het recht dat haar beheerst, die de aandelen of economische rechten geheel of gedeeltelijk aanhoudt van een dochterconstructie of een andere tussenconstructie;

13°/4 (...)

Artikel 2, § 1, 14°, tweede lid, WIB 1992

Behoudens tegenbewijs en rekening houdend met alle relevante feiten en omstandigheden, kan een natuurlijke persoon die in een centraal register van uiteindelijke begunstigen als een uiteindelijke begunstigde wordt aangemerkt van een in de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten bedoelde vennootschap, fiducie, trust, stichting, vereniging zonder winstoogmerk, of een constructie die vergelijkbaar is met een fiducie of trust, die ook een in de bepaling onder 13° bedoelde juridische constructie is, worden vermoed de oprichter van deze juridische constructie te zijn.

Voor de toepassing van het tweede lid wordt onder een centraal register van uiteindelijke begunstigten het register bedoeld in boek IV, titel 2, van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, verstaan, evenals een soortgelijk register dat wordt beheerd door een lidstaat van de Europese Unie of een derde land.

Artikel 2, § 1, 14°, eerste lid, vierde streepje, WIB 1992

14° Onder oprichter van een juridische constructie wordt verstaan:

- hetzij, de natuurlijke persoon die de constructie heeft opgericht buiten de uitoefening van zijn beroepswerkzaamheid, of de rechtspersoon die overeenkomstig artikel 220 aan de rechtspersonenbelasting is onderworpen en die de constructie heeft opgericht;
- hetzij, wanneer de constructie is opgericht door een derde, de natuurlijke persoon die handelt buiten de uitoefening van zijn beroepswerkzaamheid, of de rechtspersoon die overeenkomstig artikel 220 aan de rechtspersonenbelasting is onderworpen en die er goederen en rechten heeft in ondergebracht;
- hetzij, de natuurlijke personen die direct of indirect erfgenaam zijn van de in de vorige streepjes bedoelde personen, of de natuurlijke personen die, vanaf het overlijden, direct of indirect zullen erven van deze personen tenzij die erfgenamen aantonen dat zijzelf of hun erfgerechtigden op geen enkel ogenblik en op geen enkele manier enig voordeel, toegekend door de juridische constructie zullen verkrijgen;
- hetzij, de natuurlijke personen of de rechtspersonen die overeenkomstig artikel 220 aan de rechtspersonenbelasting zijn onderworpen, **en die rechtstreeks of onrechtstreeks via een keten van tussenconstructies houder zijn van de juridische of economische rechten van de aandelen** of van de economische rechten van de goederen en kapitalen in het bezit van een in de bepaling onder 13°, b), bedoelde juridische constructie;
- hetzij, de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die overeenkomstig artikel 220 aan de rechtspersonenbelasting onderworpen is, die de in 13°, c), bedoelde overeenkomst heeft gesloten en in wiens naam de premie of de premies van deze overeenkomst worden voldaan.

Artikel 5/1, § 3, WIB 1992

§ 3. Paragraaf 1 is niet van toepassing voor het aanslagjaar waarvoor de oprichter:

- a) aantoonst dat de juridische constructie rechtspersoonlijkheid bezit naar het recht dat haar beheerst of een rechtsvorm heeft die vergelijkbaar is met die van een vennootschap of vereniging met rechtspersoonlijkheid naar Belgisch recht, en onderworpen is aan een inkomstenbelasting die ten minste 15 % bedraagt van het belastbaar inkomen van deze juridische constructie dat wordt vastgesteld overeenkomstig de regels die van toepassing zijn voor het vestigen van de Belgische belasting op daarmee overeenstemmende inkomsten, of;
- b) in de jaarlijkse aangifte van de inkomstenbelasting verklaart en op eenvoudig verzoek aantoonst dat de juridische constructie gevestigd is in een Staat waarmee België een overeenkomst tot voorkoming van dubbele belasting heeft gesloten, of een akkoord heeft gesloten inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, of die samen met België deelneemt aan een ander bilateraal of multilateraal gesloten juridisch instrument, op voorwaarde dat deze overeenkomst, dit akkoord of dit juridisch instrument de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden tussen de akkoord sluitende Staten mogelijk maakt, en dat:

- *er wordt aangetoond dat de juridische constructie een wezenlijke economische activiteit uitoefent, ondersteund door personeel, uitrusting, activa en gebouwen en haar inkomsten in hoofdzaak hieruit behaalt, en dat;*
- *deze wezenlijke activiteit het beheer van het privévermogen van de oprichter of van een van de oprichters van deze juridische constructie niet tot doel heeft;*

c) aantoonst dat de inkomsten van deze juridische constructie in toepassing van artikel 185/2 in hoofde van een binnenlandse vennootschap worden belast;

Het Grondwettelijk Hof vernietigt artikel 5/1, § 3, eerste lid, c) van het WIB 1992 in zoverre het voor de oprichter niet in de mogelijkheid voorziet om aan te tonen dat de inkomsten van de juridische constructie ten aanzien van een niet-binnenlandse vennootschap worden belast met toepassing van de CFC-regels die analoog zijn aan die waarin is voorzien in artikel 185/2 van het WIB 1992, en bijgevolg te worden vrijgesteld.

d) aantoonst dat de inkomsten van deze juridische constructie in hoofde van een andere oprichter van deze juridische constructie in toepassing van paragraaf 1 of artikel 220/1 worden of werden belast.

Voor de toepassing van het eerste lid, b), moet onder de uitoefening van een economische activiteit, het aanbieden van goederen of diensten op een bepaalde markt worden begrepen.

Het Grondwettelijk Hof vernietigt artikel 5/1, § 3, tweede lid, WIB 1992.

Artikel 18, eerste lid, 3°, WIB 1992

Dividenden omvatten:

3° uitkeringen andere dan deze bedoeld in 1°, 2°, 2°bis en 2°ter, toegekend of betaalbaar gesteld door een entiteit die voor ten minste één van de drie afgelopen belastbare tijdperken werd aangemerkt als een juridische constructie die niet, krachtens artikel 5/1, § 3, van de toepassing van artikel 5/1, § 1, of van artikel 220/1 is uitgesloten, (...) in de mate dat de belastingplichtige niet heeft aangetoond dat deze toekenning of betaalbaarstelling, het vermogen van de juridische constructie doet dalen beneden het door de oprichter ingebrachte vermogen;

Artikel 18, eerste lid, 3°/1, WIB 1992

3°/1 de niet uitgekeerde winst van een in artikel 2, § 1, 13°, a) en b), bedoelde juridische constructie die wordt geacht te zijn toegekend of betaalbaar gesteld aan de oprichter van een juridische constructie, op het ogenblik:

- *dat de economische rechten, de aandelen of de activa van de juridische constructie worden ingebracht in een andere juridische constructie of rechtspersoon of worden overgedragen naar een andere Staat of rechtsgebied dan België, of;*
- *dat de natuurlijke persoon die de oprichter is van deze juridische constructie zijn woonplaats of zetel van fortuin naar het buitenland verplaatst, of;*
- *waarop de voornaamste inrichting of de zetel van bestuur of beheer van de in artikel 220 bedoelde rechtspersoon die de oprichter is van deze juridische constructie wordt overgebracht naar het buitenland.*

Het Grondwettelijk Hof vernietigt artikel 18, eerste lid, 3°/1, van het WIB 1992, maar enkel in de mate waarin het tot gevolg heeft dat niet-uitgekeerde winst van een juridische constructie die door die constructie is gerealiseerd toen de natuurlijke of rechtspersoon die die juridische constructie heeft opgericht, nog niet, al naargelang het geval, haar woonplaats of de zetel van haar fortuin, dan wel haar inrichting, zetel van bestuur of beheer in België had, belastbaar wordt.

Artikel 21, eerste lid, 12°, WIB 1992

De inkomsten van roerende goederen en kapitalen omvatten niet:

12° inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld door een entiteit die voor ten minste één van de drie afgelopen belastbare tijdperken aangemerkt werd als een juridische constructie of tussenconstructie, in de mate dat wordt aangetoond dat de door een juridische constructie verkregen inkomsten, die reeds in hoofde van een natuurlijke persoon of een in de artikelen 220 bedoelde rechtspersoon in toepassing van artikel 5/1, 18, eerste lid, 3°/1, of 220/1, in België hun belastingregime hebben ondergaan, in deze eerstgenoemde inkomsten voorkomen;

Artikel 307, § 1/4, WIB 1992

§ 1/4. In het geval in de aangifte in de personenbelasting of de rechtspersonenbelasting het bestaan wordt vermeld van een juridische constructie, wordt in een bijlage bij de aangifte in de personenbelasting of de rechtspersonenbelasting waarvan het model door de Koning wordt bepaald:

- **de volledige naam, de rechtsvorm, het adres en in voorkomend geval het identificatienummer van de juridische constructie vermeld;**
- **de naam en het adres van de beheerder van deze juridische constructie vermeld, indien het een in artikel 2, § 1, 13°, a), bedoelde juridische constructie betreft;**
- **de in de aangifte opgenomen inkomsten uiteengezet die door elke juridische constructie afzonderlijk worden verkregen evenals het bedrag van het vermogen van de juridische constructie op het einde van het belastbare tijdperk, het deel van het vermogen dat door de oprichter werd ingebracht, de in artikel 18, eerste lid, 3° en 3°/1 bedoelde dividenden, die in de aangifte werden opgenomen, evenals deze die in toepassing van artikel 21, eerste lid, 12°, werden vrijgesteld en deze die niet in de aangifte moeten worden opgenomen omdat er roerende voorheffing op werd ingehouden.**

Artikel 413/1, § 1, eerste lid, 7°, WIB 1992

§ 1. De in paragraaf 2 beoogde keuze tussen de onmiddellijke betaling en de gespreide betaling is enkel van toepassing op het resterend verschuldigd gedeelte van de inkomstenbelastingen gevestigd op basis van de volgende inkomsten:

7° de in artikel 18, eerste lid, 3°/1, bedoelde niet uitgekeerde winst, indien deze afkomstig is van een juridische constructie die gevestigd is in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte.

Dit verslag is enkel elektronisch beschikbaar, in het Nederlands en het Frans,
op rekenhof.be.

WETTELIJK DEPOT

D/2025/1128/51

COVERFOTO

Shutterstock

ADRES

Rekenhof
Regentschapsstraat 2
1000 Brussel

TEL.

+32 2 551 81 11

rekenhof.be